

**ВСЕУКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР «УКООПОСВІТА»**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**учасників Двадцять другої
науково-практичної конференції студентів
закладів вищої та фахової передвищої освіти
Укркоопспілки**

**«Інноваційні процеси
і їх вплив на ефективність
діяльності підприємства»**

**Укоопосвіта
2026**

Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства

Науково-практична конференція
2026 року

Збірник тез доповідей учасників Двадцять другої науково-практичної конференції студентів закладів вищої та фахової передвищої освіти Укркоопспілки «Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства». – К. : НМЦ «Укоопосвіта», 2026. – 286 с.

Редакційна колегія:

ВОЙНАШ Лідія, к.е.н.

КУЦИК Петро, д.е.н.

МАНЖУРА Олександр, д.е.н.

НЕСТУЛЯ Олексій, д.і.н.

СЕМАК Богдан, д.е.н.

© НМЦ «Укоопосвіта», 2026

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ

Мосієнко Вікторія

Пожар А. А. – науковий керівник

Полтавський університет економіки і торгівлі

Анотація. У роботі розглянуто сучасні проблеми та виклики розвитку кредитних спілок в Україні. Обґрунтовано, що функціонування цього сегмента фінансового ринку ускладнюється поєднанням регуляторних змін, фінансово-економічних обмежень, воєнних ризиків і недостатнього рівня суспільної довіри. Визначено основні напрями подальшої модернізації кредитної кооперації.

Ключові слова: кредитні спілки, кредитна кооперація, фінансова стійкість, фінансові послуги.

Постановка проблеми. У сучасних умовах кредитні спілки України функціонують під впливом комплексу несприятливих чинників, серед яких особливе значення мають оновлення нормативно-правової бази, скорочення масштабів сектора, ресурсні обмеження, наслідки повномасштабної війни та проблеми суспільної довіри. За таких обставин особливої актуальності набуває питання збереження кредитних спілок як інститутів локальної фінансової взаємодопомоги та визначення перспектив їх подальшого розвитку.

Аналіз основних досліджень. Значна частка проблематики української кредитної кооперації висвітлена у працях проф. Гончаренка В. В. Зокрема, увагу привертають його дослідження, присвячені побудові систем кредитної кооперації в різних країнах, а також обґрунтуванню важливості відродження кооперативних банків в Україні в умовах поглиблення кризових явищ у світовій економіці [0, 2]. Також варто згадати праці Мільки А. І., у яких, зокрема, досліджуються питання соціально-економічної ефективності кооперативних підприємств і національних кооперативних систем, що має важливе методологічне значення і для осмислення сучасних проблем розвитку кредитних спілок. Водночас сучасний етап функціонування кредитних спілок в Україні потребує додаткового аналізування з урахуванням нових регуляторних умов, воєнних викликів та змін у фінансовому середовищі.

Мета. Проаналізувати сучасні проблеми та ключові виклики розвитку кредитних спілок в Україні, а також окреслити основні напрями їх адаптації та подальшої модернізації.

Виклад основного матеріалу. Сучасний етап розвитку кредитних спілок в Україні визначається не лише складними соціально-економічними умовами, а й суттєвим оновленням нормативно-правової бази їх діяльності. Важливою віхою стало ухвалення нового Закону України «Про кредитні спілки» від 14.07.2023 р. № 3254-ІХ, який заклав нові правові засади функціонування, реорганізації та припинення діяльності кредитних спілок. Подальший розвиток цієї законодавчої основи забезпечили підзаконні акти Національного банку України, зокрема Положення про порядок регулювання діяльності кредитних спілок в Україні та Положення про вимоги до системи управління кредитною спілкою. Вони конкре-

тизували пруденційні вимоги до діяльності кредитних спілок, а також оновили підходи до внутрішнього контролю, управління ризиками та звітністю. Отже, сучасні виклики розвитку кредитних спілок пов'язані з необхідністю адаптації до нової регуляторної моделі, яка підвищує прозорість і надійність сектора, але водночас посилює організаційне навантаження на невеликі кредитні спілки.

Однією з ключових сучасних проблем розвитку кредитних спілок в Україні є тривале звуження самого сектору. За даними Національного банку України, упродовж 2025 року та на початку 2026 року зберігалася тенденція до скорочення кількості кредитних спілок і зменшення їхніх активів. Станом на 1 січня 2026 року на ринку працювало 85 кредитних спілок, а лише в першому кварталі 2025 року з Реєстру було виключено шість кредитних спілок [4]. Це свідчить про подальшу консолідацію сектора та зменшення його інституційної присутності у фінансовій системі країни.

Проблема полягає не лише у скороченні кількості установ, а й у погіршенні окремих показників їх діяльності. У першому кварталі 2025 року зменшилися активи кредитних спілок, обсяги наданих позик і кредитний портфель, а операційна діяльність сегмента залишалася збитковою [4]. Наприкінці 2025 року ситуація також залишалася складною: у четвертому кварталі активи кредитних спілок зменшилися на 3,4%, а сектор і надалі був операційно збитковим через високі адміністративні витрати [5]. Крім того, посилювалася концентрація в секторі: за підсумками третього кварталу 2025 року 61% активів сегмента припадало на десять найбільших кредитних спілок [6]. Отже, сучасний стан сектора характеризується одночасним скороченням кількості установ, ослабленням фінансово-економічних показників і зростанням внутрішньосекторальної концентрації.

Розвиток кредитних спілок в Україні суттєво ускладнюється наслідками повномасштабної війни. Воєнні ризики впливають на платоспроможність домогосподарств, стабільність локальних ринків праці, масштаби міграції населення та можливості обслуговування кредитів. Це особливо відчутно для кредитних спілок, діяльність яких ґрунтується на тісних зв'язках із місцевими громадами та відносно вузькій членській базі. Показово, що ще у 2023 році Національний банк України констатував: активи кредитних спілок, попри окремі ознаки поживлення, досягали лише близько 60% довоєнного рівня. Надалі сектор продовжив функціонувати в умовах зниження активів, скорочення кредитного портфеля та збиткової операційної діяльності [5].

Разом із воєнними втратами зберігається і проблема суспільної довіри до кредитних спілок. Для кредитної кооперації це питання є принциповим, адже залучення нових членів і стабільність діяльності безпосередньо залежать від репутації установи та зрозумілості її моделі для населення. Водночас Національний банк наголошує, що кредитні спілки не є учасниками системи гарантування вкладів фізичних осіб, тобто держава не гарантує повернення коштів вкладникам у разі банкрутства спілки. Додатковою проблемою є низька обізнаність населення щодо особливостей діяльності таких установ.

Попри це, кредитні спілки зберігають важливу соціально-економічну роль, особливо там, де доступ до фінансових послуг є обмеженим. Їх кооперативна

природа дає змогу орієнтуватися не лише на прибуток, а й на потреби членів спілки та місцевих громад. Тому проблеми кредитних спілок стосуються не лише фінансових показників, а й збереження інститутів локальної фінансової взаємодопомоги.

Перспективи розвитку кредитних спілок в Україні пов'язані насамперед із їх організаційною модернізацією та підвищенням якості послуг. В умовах нової нормативної бази кредитні спілки мають не лише формально відповідати регуляторним вимогам, а й удосконалювати внутрішнє управління, підвищувати прозорість діяльності, зміцнювати комунікацію з членами та шукати сучасні формати обслуговування. Особливого значення набувають цифровізація окремих процесів, спрощення доступу до фінансових послуг, оновлення сервісної моделі та підвищення фінансової грамотності населення.

Не менш важливим напрямом є посилення інституційної спроможності сектора. Збереження кредитної кооперації в Україні потребує не лише жорсткішого регулювання, а й формування умов, за яких кредитні спілки зможуть адаптуватися до нових вимог без втрати своєї соціальної функції. У цьому контексті важливими є розвиток кооперативної інфраструктури, професійна підтримка учасників ринку, а також відновлення суспільної довіри до кредитних спілок як до фінансових установ, орієнтованих на потреби громади. Саме поєднання надійності, доступності та кооперативної природи може стати основою їх подальшого розвитку.

Висновки. Отже, сучасні проблеми та виклики розвитку кредитних спілок в Україні мають комплексний характер і охоплюють нормативно-правову, фінансово-економічну, соціальну та організаційну площини. З одного боку, оновлення законодавства і регуляторних вимог створює передумови для підвищення прозорості, керованості та надійності сектора, а з іншого – ускладнює діяльність великих кредитних спілок, для яких адаптація до нових стандартів потребує додаткових ресурсів і організаційних змін. Ситуацію поглиблюють наслідки повномасштабної війни, скорочення масштабів сектора, ресурсні обмеження, проблеми фінансової стійкості та недостатній рівень суспільної довіри. Водночас кредитні спілки зберігають важливе значення як інститут локальної фінансової взаємодопомоги, що здатний забезпечувати доступ до фінансових послуг для населення і підтримувати соціально-економічну стійкість громад. Саме тому перспективи їх розвитку пов'язані з поєднанням ефективного регулювання, внутрішньої модернізації, зміцнення інституційної спроможності, цифровізації та відновлення довіри до кредитної кооперації в українському суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гончаренко В. В. Аналітичний звіт щодо побудови систем кредитної кооперації різних країн: / В. В. Гончаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=2rqzaOEAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=2rqzaOEAAAJ:bz8QjSJIRt4C.

2. Гончаренко В. В. Важливість відродження кооперативних банків в Україні в умовах поглиблення кризових явищ у світовій економіці. / В. В. Гончаренко [Електронний ресурс] // Міжнародний кооперативний рух: генезис та тенденції сучасного розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 16-17 лютого 2012 р. – Полтава: ПУЕТ, 2012. С. 208–213. – Режим доступу: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/3299>.

3. Гончаренко В. В. Соціально-економічна ефективність кооперативних підприємств та національних кооперативних систем (нові теоретико-методологічні підходи) / В. В. Гончаренко, А. І. Мілька. [Електронний ресурс] // Науковий вісник ПУЕТ. Сер. Економічні науки. – 2016. № 2 (74) – С. 9–18. – Режим доступу: <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/view/1392/1227>.

4. Огляд небанківського фінансового сектору. Національний банк України. 2025. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2025-05.pdf.

5. Огляд небанківського фінансового сектору. Національний банк України. 2026. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2026-03.pdf.

6. У третьому кварталі зросли обсяги страхових послуг, кредитування, факторингу та лізингу: Огляд небанківського фінансового сектору. Національний банк України. 2025. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-iii-kvartali-zrosli-obsyagi-strahovih-poslug-kredituvannya-faktoringu-ta-lizingu--oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru>.

ОБЛІГАЦІ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Чулков Владислав

Черкасова С. В. – наукова керівниця

Львівський торговельно-економічний університет

Анотація. Розглянутий один із способів фінансування господарської діяльності шляхом випуску облігацій підприємств. Визначені переваги такого способу залучення додаткового капіталу у порівнянні з банківським кредитуванням та запропоновані шляхи його оптимізації в сучасних умовах.

Ключові слова: облігації підприємств, цінні папери, емісія, позиковий капітал, фінансування.

Постановка проблеми. Розвиток господарської діяльності вимагає її розширення сучасних способів її фінансування. Одним із них є емісія таких цінних паперів як облігації підприємств. Емісія облігацій, як боргових цінних паперів, в світовій практиці є поширеним способом залучення підприємствами додаткового позикового капіталу на засадах платності, строковості та повернення. Все більшого поширення цей спосіб фінансування набуває й у вітчизняній практиці, що вимагає дослідження його особливостей та переваг.

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ ЛОГІСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Стефанишин Лілія, Манівчук Домініка

Львівський торговельно-економічний університет

ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ ЦИФРОВИХ
ІННОВАЦІЙ

Севідова Софія

Тернопільський кооперативний фаховий коледж 69

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ ДЕПОЗИТНИХ
ВКЛАДЕНЬ БАНКУ ТА ЇХ РОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ
ДІЯЛЬНОСТІ

Кравчук Юлія

Хмельницька торговельно-економічна академія 73

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СТРАХОВИХ ПРОДУКТІВ НА ФІНАНСОВІ
РЕЗУЛЬТАТИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ СТРАХОВА ГРУПА «ТАС»

Денисенко Дарина, Штих Богдан

Харківський кооперативний торгово-економічний фаховий коледж 77

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПІЛОК
В УКРАЇНІ

Мосієнко Вікторія

Полтавський університет економіки і торгівлі 81

ОБЛІГАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Чулков Владислав

Львівський торговельно-економічний університет 84

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ
ДЕФЦИТНОГО БЮДЖЕТУ

Моргун Наталія

Хмельницька торговельно-економічна академія 89

УПРОВАДЖЕННЯ ПРАКТИК КІБЕРБЕЗПЕКИ ЯК ФАКТОР СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

Крутигорова Вікторія

Кіровоградський кооперативний фаховий коледж економіки і права імені

М. П. Сая Кіровоградської облспоживспілки 93

Навчальне видання
**Інноваційні процеси і їх вплив на
ефективність діяльності підприємства**
Збірник тез доповідей

Матеріали конференції подано без скорочень в авторській редакції

Підготовлено до друку Навчально-методичним центром «Укоопосвіта»

Оригінал-макет *ТУРСЬКИЙ Віталій*

*Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
Навчально-методичного центру Укоопспілки «Укоопосвіта» заборонено*

Підп. до друку 15.05.2026 Обл.-вид. арк. 17,88
Наклад ЕВ
НМЦ «Укоопосвіта», 2026
01001 м. Київ, вул. Хрещатик, 7/11